

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Prawa człowieka
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Human rights
Kierunek studiów	prawo kanoniczne
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	nauki prawne
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	ks. dr hab. Krzysztof Orzeszyna, prof. KUL
---	--

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	IV	4
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Znajomość podstawowych zagadnień z zakresu prawa międzynarodowego publicznego, prawoznawstwa, prawa konstytucyjnego.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Celem kształcenia jest wskazanie ochrony praw człowieka, co jest związane z funkcjonowaniem prawa konstytucyjnego, prawa administracyjnego, prawa Unii Europejskiej, prawa karnego materialnego i procesowego, międzynarodowego prawa karnego, prawa ochrony danych osobowych, prawa antydyskryminacyjnego.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	zna podstawowe pojęcia z zakresu praw człowieka oraz systemów ochrony praw człowieka w prawie krajowym i międzynarodowym i potrafi je aplikować w pokrewnych dyscyplinach	K2A_W01
W_02	ma pogłębioną wiedzę dotyczącą praw człowieka, zna i rozumie zasady działania systemów i instytucji praw człowieka dla zakresu działalności zawodowej właściwej dla prawa kanonicznego	K2A_W02
W_03	zna w zakresie pogłębionym specyfikę przedmiotową i metodologiczną nauk prawnych w obszarze praw człowieka	K2A_W03
W_04	ma pogłębioną wiedzę na temat aksjologii, sposobów i zasad stanowienia praw człowieka, metod badania praw człowieka i zakresów jego stosowania	K2A_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	potrafi korzystać z różnych źródeł prawa i innych dokumentów oraz interpretować przepisy prawne	K2A_U01
U_02	potrafi analizować zjawiska prawne z obszaru praw człowieka, w relacji do procesów zachodzących w społeczności Kościoła	K2A_U03
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	docenia znaczenie praktycznego zastosowania praw człowieka w ochronie praw jednostki w funkcjonowaniu oraz jego rolę w normalizowaniu społeczności Kościoła	K2A_K03
K_02	utożsamia się z misją Kościoła, aktywnie uczestniczy w zadaniach realizowanych przez Kościół poprzez wykorzystanie rzeczowej oceny rozwiązań prawnych z zakresu ochrony praw człowieka w praktyce zawodowej	K2A_K04

IV. Opis przedmiotu / treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1. Określenie pojęcia praw człowieka. 2. Wskazanie rodzajów praw człowieka, rodzin praw człowieka i generacji praw człowieka. 3. Podkreślenie przyrodzonej godności jako źródła praw człowieka. 4. Wskazanie na historię ochrony praw jednostki. 5. Międzynarodowa a krajowa ochrona praw człowieka. 6. Ochrona praw człowieka w regionalnym systemie ochrony w Unii Europejskiej i Radzie Europy. 7. Uniwersalna ochrona praw człowieka w systemie ONZ. 8. Omówienie wybranych praw człowieka: do zdrowia i życia; do własności; do rzetelnego procesu; do prywatności, do wolności i bezpieczeństwa osobistego; do wolności sumienia i wyznania. 9. Omówienie zakresu zakazu dyskryminacji. 10. Krajowe organy ochrony praw człowieka.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	wykład, praca z tekstem	egzamin pisemny / test	protokół
W_02	wykład, praca z tekstem	egzamin pisemny / test	protokół
W_03	wykład, praca z tekstem	egzamin pisemny / test	protokół
W_04	wykład, praca z tekstem	egzamin pisemny / test	protokół
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	dyskusja	studium przypadku (case study)	karta oceny projektu
U_02	dyskusja	studium przypadku (case study)	karta oceny projektu
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	dyskusja	referat	wydruk
K_02	dyskusja	referat	wydruk

VI. Kryteria oceny, wagi...

Egzamin pisemny w formie testu jednokrotnego wyboru składającego się z 30 pytań. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na co najmniej 20 pytań.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	75

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
1. Hołda Z., Ostrowska D., Hołda J., Rybczyńska J. A., Prawa Człowieka, Zarys wykładu, Warszawa 2014 i nowsze.
Literatura uzupełniająca
1. Banaszak B., Bisztyga A., Complak K., Jabłoński M., Wieruszewski R., Wójtowicz K., System ochrony praw człowieka, Kraków 2005.
2. Jasudowicz T., Gronowska B., Balcerzak M., Lubiszewski M., Mizerski R., Prawa człowieka i ich ochrona – podręcznik dla studentów prawa i administracji, Toruń 2010.
3. Garlicki L. red., Hofmański P., Wróbel A., Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Komentarz do artykułów 1–18, Tom I, Warszawa 2010.
4. Garlicki L. red., Hofmański P., Wróbel A., Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Komentarz do artykułów 19–59 oraz Protokołów dodatkowych, Tom II, Warszawa 2010.
5. Jabłoński M., Jarosz – Żukowska S., Praw człowieka i system ich ochrony, Wrocław 2004.
Akty normatywne:
1. Karta Narodów Zjednoczonych San Francisco, 26 czerwca 1945 r., Dz.U. z 1947 r. Nr 23, poz. 90.

2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Paryż, 10 grudnia 1948 r., U.N. Doc. A/810 at 71.
3. Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, Nowy Jork, 16 grudnia 1966 r., Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167.
4. Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, Nowy Jork, 16 grudnia 1966 r., Dz.U. z 1977 r., Nr 38, poz. 169.
5. Statut Rady Europy, Londyn, 5 maja 1949 r., Dz.U. z 1994 r. Nr 118, poz. 565 ze zm.
6. Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2, Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.
7. Europejska Karta Społeczna (zrewidowana), Strasburg, 3 maja 1996 r., E.T.S. Nr 163.
8. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Paryż, 7 grudnia 2000 r., Dz.Urz.UE z 2010 r. Nr C 83/389 PL.
9. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).
10. Ustawa z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich, Dz.U. z 1987 r. Nr 21, poz. 123 ze zm.
11. Ustawa z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka, Dz.U. z 2000 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.
12. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, Dz.U. z 2009 r. Nr 52, poz. 417 ze zm.
13. Ustawa o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym z dnia 30 listopada 2016 r., Dz.U. z 2016 r. poz. 2072 ze zm.